

**VRHOVNI SUD
REPUBLIKE SRPSKE
Rev-296/05
Banja Luka, 09. 02. 2007.**

Vrhovni sud Republike Srpske u vijeću sastavljenom od sudija Petra Bajića, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić, Dragoslava Lukića, Darka Osmića i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužitelja J. B., sin A., iz Z., zastupan po punomoćniku D. J.-Š., advokatu iz B. L., protiv tužene Lj. G. iz B. L., zastupana po punomoćniku R. D., advokatu iz B. L., radi poništenja ugovora, odlučujući o reviziji tužitelja protiv presude Okružnog suda u B. L. br. Gž-655/03 od 07. 12. 2004. godine, na sjednici održanoj 09. 02. 2007. godine donio je

R J E Š E N J E

Revizija se usvaja, obe nižestepene presude ukidaju i tužba odbacuje.

Svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

O b r a z l o ž e n j e

Presudom Osnovnog suda u B. L. br. P-688/01 od 11. 7. 2002. godine odbijen je, kao neosnovan, tužbeni zahtjev tužitelja kojim je tražio poništenje ugovora o razmjeni nekretnina, zaključenog između parničnih stranaka u L., dana 03. 8. 1993. godine, ovjerenog kod Opštinskog sekretarijata za poslove uprave SO-e L. pod brojem 02-Ov-263/93, slijedom čega da se naloži zemljišno knjižnom odjeljenju Osnovnog suda u B. L. uspostava ranijeg zemljišnoknjižnog stanja, koje je postojalo prije zaključenja predmetnog ugovora. Istom presudom obavezan je tužitelj da tuženom, na ime troškova parničnog postupka isplati iznos od 2 520,00 KM.

Presudom Okružnog suda B. L. br. Gž-655/03 od 07. 12. 2004. godine, žalba tužitelja je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, dok je dopuna žalbe od 01. 11. 2002. godine, odbačena kao neblagovremena.

Blagovremenom revizijom tužitelj pobija drugostepenu odluku zbog povrede odredaba parničnog postupka i pogrešne primjene materijalnog prava, te predlaže da se obe nižestepene presude ukinu i predmet vrati na ponovno suđenje.

U odgovoru na reviziju tuženi osporava revizione navode i predlaže da se revizija odbije kao neosnovana.

Republički tužilac se nije izjasnio o podnesenoj reviziji, u smislu odredbe člana 390. stav 3. Zakona o parničnom postupku ("Službeni list SFRJ", broj 4/77 do 35/91, te "Službeni glasnik Republike Srpske", br. 17/93, 14/94 i 32/94 – dalje: ZPP) koji je bio na snazi u vrijeme donošenja prvostepene presude i koji se, u smislu odredbe člana 456. stav 1. sada važećeg Zakona o parničnom postupku ("Službeni glasnik Republike Srpske", br. 58/03, 85/03 i 74/05 – dalje: ZPPRS), ima primijeniti u razrješenju ove pravne stvari.

Revizija je osnovana.

U ovoj pravnoj stvari tužba je podnesena 27. 3. 2001. godine. Tužbom je traženo da se poništi sporni ugovor o razmjeni nekretnina kojim je tužitelj svoje nekretnine u T. mijenjao za nekretnine tužene u M.

Tužbu je podnio advokat S. B. iz G., koji je i zastupao tužitelja tokom prvostepenog postupka, osim na ročištu od 11. 7. 2002. godine kada je, kao punomoćnik tužitelja, pristupila S. I., advokat iz G.

Advokat S. B. je, u ime tužitelja, napisao i žalbu protiv prvostepene presude.

U spis je, dana 03. 11. 2002. godine, uložena podnesak tužitelja, označen kao dopuna žalbe, te podnesak od 06. 11. 2002. godine kojim tužitelj opoziva punomoć advokatu S. B.

U reviziji, tužitelj tvrdi da naprijed spomenute podneske nije napisao, niti potpisao on, a isti bi, da ih on prihvata za svoje, mogli imati značaj odobravanja procesno pravnih radnji koje su za njega, do tada, preduzeli naprijed spomenuti advokati.

U prilog ove tvrdnje, te kao dokaz da je pri vođenju ovog postupka počinjena bitna povreda postupka koja se odnosi na pravilno zastupanje njega kao tužitelja – dostavio je i nalaz i mišljenje vještaka grafologa, D. B. koji izričito tvrdi da je potpise na spomenutim podnescima „izveo isti skriptor, ali da to nije izveo B. J.“ (tužitelj).

Radi se o novoj činjenici (potkrijepljenoj novim dokazom) koja je pravno relevantna za rješenje ove pravne stvari i koju je, u smislu odredbe člana 387. ZPP, odnosno člana 242. ZPP RS, moguće iznijeti i u postupku po reviziji, budući se odnosi na bitne povrede odredaba parničnog postupka (pravilno zastupanje) iz člana 354. stav 2. tačka 10. ZPP (sada je to član 241. ZPP RS).

U spis nije uložena punomoć kojom tužitelj ovlašćuje advokata S. B., a ni advokata S. I., na zastupanje u ovom postupku, niti eventualno punomoć advokata S. B. za advokata S. I. da ga mijenja na ročištu od 11. 7. 2002. godine, na kojem je zaključena glavna rasprava i donesena prvostepena presuda.

Kod ovih okolnosti, uz izričite navode J. B. da on nije dao ovlaštenje ni jednom od označenih advokata da ga zastupaju u ovom postupku, pokazuje se osnovanim revizioni prigovor koji se odnosi na pravilnost zastupanja.

Postojanje urednog punomoćja ima značaj procesne pretpostavke za preduzimanje pravnih radnji u ime stranke, a dužnost je suda da u toku cijelog postupka pazi da li je lice, koje se pojavljuje kao punomoćnik, ovlašteno za zastupanje (član 98. stav 4. ZPP, odnosno član 309. stav 5. ZPP RS).

Punomoćnik je dužan da pri prvoj radnji u postupku podnese punomoć (član 98. stav 1. ZPP, odnosno član 309. stav 1. ZPP RS).

U konkretnom slučaju advokat S. B., uz tužbu (kao prvu procesno pravnu radnju koju je preduzeo za tužitelja) nije podnio punomoć. Iz naprijed izloženog slijedi da tužitelj nije naknadno odobrio pravne radnje koje je za njega preduzeo ovaj advokat ili advokat S. I., pa su sve parnične radnje koje su za njega poduzeli označeni advokati bez pravnog dejstva.

Kako advokat S. B. nije imao punomoć ni za podnošenje tužbe, bez koje nema ni parničnog postupka (član 185. ZPP, odnosno član 53. stav 1. ZPP RS) proizlazi, da tužitelj koji, s obzirom na izloženo, nije ni postavio nikakav zahtjev u odnosu na tuženu, i nije stranka u ovom postupku.

Proizlazi dakle, da punomoćnik tužitelja nije imao potrebno ovlaštenje za vođenje ove parnice, niti je tužitelj naknadno odobrio parnične radnje koje su za njega preduzeli advokati S. B. i S. I., što predstavlja povredu odredaba parničnog postupka koja se odnosi na stranačku sposobnost i zastupanje, na

koju ukazuje revident, a na koju povredu sud pazi i po službenoj dužnosti (član 386. ZPP, odnosno član 241. ZPP RS).

Zbog svega rečenog valjalo je odlučiti kao u izreci na osnovu odredbe člana 249. stav 3. u vezi sa članom 456. stav 2. ZPP RS, a o troškovima postupka na osnovu odredbe člana 166. stav 2. ZPP u vezi sa članom 456. stav 1. ZPP RS.

Odlučeno je da svaka stranka snosi svoje troškove postupka, budući da je tužba odbačena jer označeni tužitelj, prema svemu rečnom, nije ni postavio nikakav zahtjev u odnosu na tuženog, što znači da ni jedna od stranaka nije prouzrokovala vođenje ove parnice, pa ne može biti obavezana na naknadu troškova suprotnoj strani.

Predsjednik vijeća
Petar Bajić

Za tačnost opravka ovjerava
rukovodilac sudske pisarnice
Amila Podraščić